

opfattede, indtil Bedkommende fik nogen mere Modenhed. Men i det Hele vil jeg rette det Spørgsmaal til det ærede Medlem, om han veed noget Sted i Verden, hvor Folkets Dykke er blevet fremmet derved, at Partivæsenet har gjennemtrængt alle Samfundsforhold, eller derved, at alle Samfundslag faa at sige ere gaaet ud paa at arbejde ubelukkende for Partiinteresser? Har det ærede Medlem ikke fundet, at, naar noget Stort og Godt skulde rigtig levende fremmes hos et Folk, saa har det navnlig været ved Tilfidesættelse af Partiinteresser? Og jeg maa formentlig, at det Samme gjælder overfor alle Spørgsmaal, som vedrøre Fædrelandets Forsvar og store almennyttige Interesser. Der var et andet Punkt, som blev bragt under Omtale af det ærede Medlem, og flere af hans Efterfølgere, som atter er et Vidnesbyrd herom, og det er den Kommission, som Regjeringen ønsker nedsat med Hensyn til Arbejderspørgsmaalet. Jeg har selv været tilbøjelig til at antage, at det kunde være heldigt at faae nedsat en parlamentarisk Kommission i denne Sag, og naar jeg har tabt Troen paa, at dette vilde føre til noget tilfredsstillende Resultat, saa er det netop fordi jeg frygtede for, at Partiinteresserne skulde blive meget mere bestemmende ved Kommissionens Sammenfætning end selve Sagen. Dersom en saadan Kommission skal kunne løse sin Opgave, saa maa den sammensættes af Mænd, som ubelukkende have det Formaal for Die at efterspore Aarsagerne til de uheldige Forhold, hvorunder Arbejderskanden befinder sig, og derigennem at finde Traaden, som fører til de Midler, hvorved Manglerne skulle afhjælpes. Det er Frygten for, at dette ikke skulde blive det Enebestemmende, der har gjort, at jeg har havt Tvivl om, hvorvidt en parlamentarisk Kommission vilde kunne fyldestgjøre de Fordringer, som maatte stilles til den; thi der skulde naturligvis aldeles ikke tages Hensyn til, om dens Medlemmer hørte til det ene eller det andet Parti, men det skulde kun gjælde om at finde Mænd, som igjennem deres egne Erfaringer have haft Leilighed til at efterspore Aarsagerne til, at Arbejdersforholdene have udviklet sig i den Retning, som fket er, og som tillige besad en saa varm og levende Interesse for Sagen og en saa upartisk og ubildet Dom om Arbejdsforholdene, at de ogsaa med ubildet Blik kunde søge de Midler, hvorved Manglerne skulde afhjælpes. Jeg kan imidlertid, netop fordi jeg har havt denne Frygt, ikke Andet end finde det heldigt, om Kommissionen blev sammensat ved Medvirksomhed af Regjering og Rigsdag. Rigsdagen har det da i sin Magt, forsaavidt den i sin Midte har Mænd, der besidde de af mig udpegede Kvalifikationer, at kunne vælge dem, og Regjeringen har jo derved tillige ogsaa Leilighed til at supplere med saadanne dygtige Kræfter udenfra, som den muligvis maatte have Kjendskab til. Det er efter min Overbevisning deraf, at Sagens heldige Udfald vil mest afhænge,

at man netop ubelukkethed ethvertformelst Partihensyn, og kun stiller sig Arbejdernes Vel for Die, idet man søger at finde de Kræfter, som levende og varmt interessere sig for denne Sag, og som i Livet have haft Leilighed til at erverve sig den Erfaring og Indsigt, at de virkelig kunne bidrage til Opgavens Løsning.

M. Andersen: Det var nogle Ytringer fra det ærede Medlem for Veile Amts 4de Valgfreds (S. Jørgensen), der foranledigede mig til at begjære Ordet. Det ærede Medlem var saa beslemet en Modstander af Nedsættelse af Kommissioner overhovedet, fordi han troede, at de kun tjente til at forhale Sagerne, og han mente at have det Middel paa rede Haand, hvorved navnlig den Opgave, som her er Tale om at nedsætte en Kommission for, kunde løses. Jeg tror, at denne Uvillie med Kommissioner overhovedet skrider sig noget fra, at ærede Medlemmer stole lidt for meget paa deres egen Menings Useilbarlighed, og derfor ikke ere tilbøjelige til at høre de Modbetragtninger, som kunne fremkomme fra anden Side; men det er jo netop en Kjendsgjerning, at for at faae et Resultat ud, hvor de forskjellige modsatte Anskuelser kunne mødes, have Kommissioner baade i ældre Tider og ogsaa i nye Tider bidraget saare meget til at bringe heldige Resultater tilveie. Ærede Medlemmer ville jo vide, at de to store Landbokommissioner baade den fra 1786 og den fra 1849 i ganske fortrinlig Grad have medvirket til de Landboreformer, som ere blevne gennemførte, navnlig efter disse to Perioder. Det ærede Medlem for Veile Amts 4de Valgfreds mente, at, naar man saadan uden videre kunde afflasse Tolden, saa vilde Arbejderne derved være hjulpsne; men der er nu for det Første den Banfæstlighed, at dette ikke lader sig gjøre. (S. Jørgensen: Maa jeg bede om Ordet?) Jeg hører, at det ærede Medlem beder om Ordet. Det var vel ogsaa for vidt sagt; det var ikke hans Mening at afflasse al Tolden, men ialtfald væsentlig at nedsætte eller ophæve Tolden paa de Brugsgjenstande, som Arbejderbefolkningen bruger; saaledes tror jeg, det ærede Medlems Mening var. Men det er netop det, man ikke kan faae gennemført. Der er andre Interesser i Samfundet, som stille sig imod at gjøre saa stærke Skridt, og det er desuden heller ikke der med alene, at man hjælper Arbejderne. Det ærede Medlem maa jo vide, at der ved Landbokommissionens Indstilling i 1849 blev truffet forskjellige Bestemmelser til at hjælpe Arbejderbefolkningen; men de gik fornemlig ud paa at stille den mere sikret, mere uafhængig og mindre udsat for de Overordnedes Vilkaarlighed, end de egentlig gik ud paa ligefrem at give den Noget. Det Samme var jo Tilfælde ved den Fabriklov, som vi nylig have faaet. Den gik ogsaa ud paa at sikre Arbejderne mod Arbejdsgjavernes Vilkaarlighed, saaledes at de ikke kunde sættes til